

Помимо указанных выше причин и разновидностей отличий в синтагмах языка-источника и языка-перевода, мы отметим следующее:

– выделение синтагмы соответствующим знаком препинания, отсутствующим в первоисточнике:

Piers, Dennis, Malcolm, and Gordon were all big and stupid

И Пирс, и Деннис, и Малкольм, и Гордон – все они были здоровыми и безмозглыми;

– грамматические отличия в структуре синтагмы, требующие отдельной предикативной зоны в переводе:

wandering around and thinking about the end of the holidays

шатаюсь неподалеку \и думая о том, \что не так уж много времени осталось до конца каникул (в данном случае предложное дополнение после формы *wandering* в переводе необходимо заменить придаточным предложением *не так уж много времени осталось*);

– добавления, сделанные переводчиком при переводе, видимо, по соображениям стилистического построения фразы:

Mrs. Figg wasn't as bad as usual

Как ни странно, теперь у миссис Фигг стало куда приятнее, чем раньше

В данном случае при переводе добавлена синтагма *как ни странно*.

Выводы. Таким образом, проведенное нами исследование переводов образцов английской литературы различных периодов свидетельствует о том, что перевод на уровне синтагмы является одним из самых важных его видов. Различие в количестве синтагм, на которые членятся текст-первоисточник и текст перевода, по нашим наблюдениям, объясняется следующими причинами: расщепление значений многозначного слова и перевод каждого из его значений отдельной синтагмой; увеличение количества синтагм за счет выделения синтагмы соответствующим знаком препинания, отсутствующим в первоисточнике; грамматические отличия в структуре синтагмы, требующие отдельной предикативной зоны в переводе; стилистические добавления, сделанные переводчиком. Несомненно, описанные нами наблюдения не исчерпывают проблемы, и исследование количественного и качественного соотношения синтагм в оригинальном тексте и переводе является перспективным направлением дальнейшего исследования.

Список использованной литературы

1. Столярова Л. П. Базовый словарь лингвистических терминов / Л. П. Столярова, Т. С. Пристайко, Л. П. Попко. – Киев : [б. и.], 2003. – 286 с.
2. Большой толковый словарь русского языка / под ред. С. А. Кузнецова. – СПб. : Норинт, 2006. – С. 118.
3. Панченко Е. И. Лингвистика сжатого текста : дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.02 / Е. И. Панченко. – Днепропетровск, 1998. – С. 181.

Статья сдана в редколлегию
22.03.2012 г.

УДК 81'25

О. Б. Паньків – кандидат філологічних наук, доцент
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка

Проблеми відтворення стилістичної семантики колірних лексем англійської мови в українських перекладах

Роботу виконано в ДДПУ ім. І. Франка

У статті досліджено проблеми стилістичної семантики лексем на позначення кольору та особливості їх перекладу українською мовою. Простежено, як семантика кольороназв у різних мовленнєвих контекстах дає змогу визначити основні закономірності їх відтворення в перекладах. Колірні лексеми мають різноманітні функції, що зумовлює їх відповідну семантику в певному контексті.

Ключові слова: стилістична семантика, кольороназва, мовленнєвий контекст, особливості перекладу, закономірності відтворення, функції.

Паньків О. Б. Проблемы передачи стилистической семантики цветовых лексем английского языка в украинских переводах. Стаття посвящена проблемам стилистической семантики лексем, обозначающих цвет, и особенностям их перевода на украинский язык. В статье прослеживается то, как семантика цветоназваний в различных речевых контекстах дает возможность определить главные закономерности их отображения в переводе. Цветовые лексеммы имеют различные функции, которые определяют их соответствующую семантику в конкретном контексте.

Ключевые слова: стилистическая семантика, цветоназвание, речевой контекст, особенности перевода, закономерности отображения, функции.

Panjkiw O. B. The Problems of Rendering of Stylistic Semantics of English Color Lexemes in the Ukrainian Translations. The article is devoted to the problems of stylistic semantics of color lexemes and special features of their rendering into Ukrainian. The article shows how the semantics of color names in different speech contexts helps to define the main peculiarities of their Ukrainian translations. Color lexemes have different functions which cause their definite semantics in a definite context.

Key words: stylistic semantics, color name, speech context, special features of rendering, peculiarities of translation, function.

Постановка наукової проблеми та її значення. У художньому мовленні колірні лексеми характеризуються особливою стильовою активністю, не лише позначаючи реальний колір, а й виступаючи як емоційно-оцінні означення, часто з метафоричним змістом. Стилистична семантика таких лексем зумовлена особливостями трактування значущості, символічного навантаження кольору в певній культурі; її розуміння вимагає високого рівня асоціативного мислення, де колір – об'єктивна фізична характеристика – може поширюватися на абстрактно уявлювані поняття, охоплювати значно ширше коло денотатів, ніж у своєму візуальному смислі. Семантична структура кольороназв у різних функціях (смісловій, описовій, естетичній, семіотичній, декоративній, експресивній, символічній) видозмінюється від абсолютного переважаання денотативного значення до його погашення й переходу на перший план конотативних компонентів. А це, зі свого боку, безпосередньо впливає на те, яке слово цільової мови використав перекладач як повний еквівалент кольоропозначення з подібними конотаціями чи смисловими відповідниками.

Мета цієї статті – простежити, як семантика кольороназв у різних мовленнєвих контекстах дає змогу визначити основні закономірності їх відтворення в перекладі. **Матеріалом** дослідження слугують твори української та англійської художньої літератури і їхні переклади.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Колірні лексеми в смісловій функції характеризують не лише колір описуваного об'єкта, а й інші його ознаки. Кольороназва стає одним із виявів інших характеристик, тому переклад залежить від узвичаєності зв'язків між колірною та іншими ознаками. У семантичній структурі лексеми домінує денотативний компонент, конотації представлені лише оцінними семами. Як правило, таку об'єктивну колірну характеристику відтворюють за допомогою контекстуального еквівалента на денотативному рівні (адже сприйняття кольору, що супроводжує певний процес, збігається в різних культурах) або неколірним смисловим відповідником, що вказує на інші якості об'єкта (колір імпліковано) прим.: «Лице боярина *облилося червоною пасмугою злості*» [10, т. 16, 52] – «The boyar's face *flushed red with anger*» [17, 72]; «Вит I can still read the *grey names*» [16, 65] – «Але *вицвілі* записи все ще можна розібрати» [9, 50].

Колірні лексеми, ужиті в описовій функції, відіграють вагомий роль у створенні зорової картини у свідомості читача. Використовуючи кольори, письменник надає зображуваній сцені атмосферу унікальності, робить окремі об'єкти рельєфнішими. Використання кольоропозначень в описовій функції залежить від творчої манери письменника. Наприклад, Дж. Свіфт – це письменник-графік, його твори «ахроматичні»; у «Подорожі до велетнів» колір згадано лише шість разів, а в «Ліліпутії» – шістнадцять [14, 24]. Ф. С. Фітцджеральд дуже уважний до колірних елементів опису – надає особливу перевагу умотивованим лексемам, назвам яскравих відтінків: «some new cloth *the color of prawns*», «a huge *claret-colored photo*», «a sweater of *powder blue*», «their snow costumes, Nicole's of *cerulean blue*, Baby's of *brick red*» [16, 83, 149, 177, 199]. У семантичній структурі колірної лексеми, що її вжито в описі, актуалізуються переважно денотативні семами, тому перекладач, як правило, використовує повний колірний відповідник. З іншого боку, зберігаючи колірний опис, складно відтворити його природність, пластичність, а також особливості стилю письменника. Наприклад, Т. Шевченко у своїх поезіях майстерно створював колірний словесний образ за допомогою характерних деталей з урахуванням контрастів і світлотіней, колірної перспективи: «Защебетав соловейко – / Пішла луна гаєм; / *Червоніє* за горою; / Плугатар співає. / *Чорніє* гай над водою, / Де ляхи ходили; / *Засиніли*

понад Дніпром / Високі могили» [12, т. 5, 13] Кольоропозначення в дієслівній формі повторюються регулярно через рядок, інверсія акцентує колір, надає йому більшої ваги, він виступає першим – і найголовнішим – елементом опису. Найточніше колористику першотвору передав Г. Маршал [24, 27] – він зберіг денотативні семи за допомогою кольороназв «red, black, blue» (додавши при цьому дієслова-зв'язки «grow, loom, rise», щоби відтворити дієслівне значення процесуальності), а також розтлумачив комплексний смисл лексем «засиніли» («синіти» – «виднітися (про що-небудь синє в далечині)» [7, т. 9, 183]) додатковими означеннями «distant, dim». У двох випадках йому вдалося зберегти інверсію: «*Black looms the wood*», «*blue and distant Rise dim grave mounds*». І. Железнова [25, 25] опускає колір, що його в оригіналі позначає лексема «чорніє» а слова «червоніє, засиніли» перекладає варіантними лексемами «blushing, violet», що також спричиняються до створення зорової картини, але звучать притишеніше, менш яскраво чи контрастно, ніж в оригіналі. У К. Андрусина і В. Кіркконела колір указано й експліковано лише в останньому рядку («lofty mounds / Grow *bluer* in the gloaming» [23, 6–7]); червоний колір – одна з потенційних сем слова «dawn» («Червоніє за горою» – «Beyond the hill the dawn appears»), а також і компонент значення дієслова «glows», що, однак, не відповідає українському «чорніє» («Червоніє гай над водою» – «Above the river glows the grove»); таким чином, у цьому перекладі також зникає контрастність, насиченість кольорів, домінує ясно-рожевий відтінок, вищий ступінь порівняння прикметника «blue» робить колір невизначеним, нечітким. Отже, зорову картину відтворено, але змінено акцент, ракурс погляду на колір.

Естетична функція кольороназв відрізняється від описової тим, що кольори виступають не лише як одна з означальних характеристик, а самі по собі є джерелом естетичної насолоди, елементом краси. У семантиці колірних лексем у такому контексті домінує денотативне значення, крім того, актуалізуються й певні позитивні оцінні семи. Яскраві приклади кольороназв в естетичній функції, для яких характерна сугестивність, неконкретність, невловимість враження, знаходимо в художньому мовленні О. Уайльда, прим.: «He would often spend a whole day, settling and resettling in their cases the various stones that he had collected, such as the *olive-green* chrysoberyl that turns red by lamplight, the *cymophane* with its wire-like line of silver, the *pistachio-coloured* peridot, *rose-pink* and *wine-yellow* topazes, carbuncles of *fiery* scarlet with tremulous four rayed stars, *flame-red* cinamon stones, *orange* and *violet* spinels (...) He loved the *red gold* of the sunstone, and the moonstone's *pearly whiteness*, and the broken rainbow of *milky opal*» [21, т. 1, 241]. Інтенсивні та насичені кольори підкреслено і в наступному уривку з оповідання-акварелі М. Коцюбинського «На камені»: «Його струнка фігура в вузьких *жовтих* штанях та *синій* куртці, здоровий, засмаглий морським вітром вид та червона хустка на голові прегарно одбивалась на тлі *блакитного* моря» [4, 118] – «His tall figure in narrow *yellow* pants and a *blue* jacket, his healthy face tanned by the sea wind, aid with a red kerchief on his head, was reflected very beautifully against the background of the *azure* sea» [28, 78]. У перекладі використано повні колірні відповідники, при цьому стилістичну семантику слова «блакитний» відтворено словом з поетичного лексикону «azure».

Семіотична функція пов'язана з описовою й відрізняється від неї тим, що, хоча лексему вжито в прямому значенні, вона має певні додаткові стилістичні характеристики, сигналізуючи читачеві про деякі ключові поняття, персонажів тощо. Такі слова створюють систему семіотичних маркерів у тексті, тому, незважаючи на їхнє регулярне повторення, у перекладі їх варто зберегти. У семантичній структурі кольороназв у семіотичній функції переважає денотативна інформація; у перекладах часто спостерігається вживання кількох синонімічних відповідників. Наприклад, сполучення «блакитні очі» (ідеться про одну з героїнь) повторюється впродовж усього роману О. Гакслі «Жовтий Кром»: «She had large *blue china eyes*»; «She turned astonished *blue eyes* towards Mr Wimbush»; «Solemnity (...) radiated from her large *blue eyes*»; «Mary's large *blue china eyes* were fixed upon him» [19, 22, 35, 57, 251]. В. Вишневий зберігає цю ознаку в перекладі, щоправда, урізноманітнюючи її лексемами «блакитні, сині, порцелянові» (див. [11, 77, 83, 95, 177]), що деколи призводить і до актуалізації емоційно-експресивних та оцінних компонентів значення.

Декоративну функцію виконують сталі колірні епітети, що часто перестають позначати колір у конкретному візуальному смислі. Ці кліше, витоки багатьох із яких знаходимо у фольклорі, виражають головну рису, сутність об'єкта; як засіб денотації вони створюють стабільні назви певних елементів навколишнього світу так, як це закріплено у свідомості носіїв мови (наприклад, в українській мові «синє море, жовтий пісок, червона калина» тощо). У семантичній структурі таких кольороназв актуалізуються й набувають особливої вагомості оцінні, емоційно-експресивні, часом символічні конотації. Проблеми перекладу колірних лексем у декоративній функції постають через їхню національну специфіку та конвергентність сталих епітетів у різних літературних традиціях (пор. укр.

«синій» як постійний епітет до слів «море, хвиля» «І блідий місяць на ту пору / Із хмари де-де виглядав, / Неначе човен в синім морі, / То виринав, то потопав» [12, т. 1, 10], та асоціації моря із зеленим кольором у багатьох англомовних поетів: «I have bedimm'd / The nootide sun, call'd forth the mutinous winds, / And twixt the green sea and the azured vault / Set roaring war» [22, 1156]). Наприклад, у лексемах «білий, червоний» у декоративній функції колірне значення поступається перед конотативними компонентами «гарний, молодий»; саме й завдяки актуалізації останніх сем і погашенню архісеми кольору можливе сполучення цих лексем у такому контексті «Бо не довго, чорнобривці! / Біле личко червоніє – / Недовго дівчата!» [12, т. 1, 48]. Буквальне відтворення передає переважно денотативне колірне значення, як-от у К. Андрусина та В. Кіркконелла і К. Меннінга: «Your snowy cheeks will brightly glow» [23, 43]; «And your white face deeply blushing» [25, 71]. Навряд чи варто було зберігати «білий» колір у перекладі, крім того, лексема «червоніти» у цьому контексті позбавлена колірності, вона означає радше «красуватися, розквітати вродою» [5, 73]. Лексеми «glow, blushing», що їх ужито в перекладі, означають «шаріти, палати», «червоніти, заливатися рум'янцем, зашарітися (від сорому, зніяковіння)» [2, т. 1, 483, 134], тому вони дещо змінюють смисл оригіналу. Набагато адекватніше в подібному контексті звучать неколірні смислові відповідники: «А без долі біле личко – / Як квітка на полі» [12, т. 1, 33] – «Without good luck a pretty face / Is like a flower undone» [23, 18]; «Without a fortune is her beauty / But a fading flower» [25, 93]. Переклад на денотативному рівні не завжди відтворює всі конотативні компоненти лексеми оригіналу; тому деколи колір додатково інтенсифікують, додаючи лексеми, що відтворюють оцінні семи оригіналу, або використовують відповідник на конотативному рівні: «Одна його доля – чорні бровенята. / Та й тих люди заздрі не дають носити» [12, т. 1, 40] – «His only asset is his lovely face / Yet men will mock him for that privilege» [23, 28]; «With nothing whatsoever, except his fair features, / And these the base people won't let him keep» [25, 65].

Колірні лексеми в експресивній функції створюють багатозначні асоціативні словесні образи. Кольори, їхні сполучення певним чином впливають на почуття людей, сприяють формуванню ставлення читачів до описуваних персонажів і подій. Наприклад, у складних, побудованих на підтексті творах Е. Гемінгвея психологічна забарвленість конфліктів та життєвих колізій героїв утілюється, зокрема, і в однотонності колірних епітетів (тьмяно-чорних та коричневих, незатишно-білих), що допомагають письменникові кількома словами показати внутрішній світ персонажів. З іншого боку, багатство, насиченість кольорів викликає інші асоціації, а саме: відчуття радості, святковості, торжества життя. У повісті «Тигролови» І. Багрянний посилює контраст між знівеченим життям арештантів і непереможною красою живої природи за допомогою яскравих кольорів (зокрема відтінків синього тону, що немов розширюють перспективу зорової картини): «Днями було видно, як красувалась і цвіла земля, розливаючись морем квітів. По них блукали розпучливо очі тих, що мали щастя припасти до ґрат... Обрії були заставлені сизими, фіалковими, синіми пасмами гір та гребенястих лісів. Блакитні широкі долини розстелялись і крутились казково (...) Та не сюди, не в цю дивну країну мчав їх дракон» [1, ч. 1, 114]. У перекладі спостерігаємо як кількісне зменшення колірних лексем, так і звуження їхньої експресивної семантики: «During the day there was the beauty of the blossoming land, spilling with the sea of flowers. Those few who were lucky enough to be near the grating cast their eyes in despair over the enchanting land. The horizon was guarded by a range of grey to violet hills and a cocks-comb of trees. (...) A wonderful fantastic countryside. But this was not their destination» [15, 17–18].

Як правило, у семантичній структурі кольороназв у експресивній функції формується певна рівновартність денотативних та конотативних сем; емоційно-експресивні й оцінні компоненти в багатьох випадках зумовлені ставленням до об'єкта, від назви якого утворено умотивоване кольоропозначення. У перекладі важливо зберегти елемент рівноцінного емоційного впливу на читача, наприклад: «Азотнотуковий [завод] випускає іржаво-руді лисячі хвости, отруює небо» [3, т. 7, 214] – «The fertilizer plant let out smoke, poisoning the sky» [18, 239]. Бурий та рудий кольори, особливо з модифікатором «іржавий», мають у творчості О. Гончара виразне негативне оцінне значення, бо символізують не лише забруднення довкілля, а й зіпсованість людської душі; тому переклад метафори з колірним компонентом, що його виконали Ю. Ткач та Л. Рудницький за допомогою смислового відповідника без колірної ознаки, не відтворює усіх конотацій оригіналу. Певні втрати простежуються також у прикладі: «That blood-red hand of Sr Pitt Crawley's would be in anybody's pocket except his own» [26, 76] – «Червона лапа сера Пітта ладна була залізи в будь-чию кишеню, тільки не в свою власну» [8, кн. 1, 108]. Лексема «blood-red» – промовистий епітет до характеристики сера Пітта – скнари, жорстокої людини; її негативний заряд формується передусім за допомогою

компонента «blood». В українському перекладі О. Сенюк експресивне забарвлення компенсоване адгерентною семантикою слова «лапа», що має в цьому контексті пейоративні конотації.

Кольоропозначення мають доволі розвинену символіку; хоча вона стала традиційною, значення колірних символів рухливі, різнобічні, вони часто перехреснюються з метонімічним, метафоричним уживанням, тому їх не завжди легко розшифрувати. Символічну функцію виконують кольоропозначення, денотативні семи яких майже повністю погашаються, а максимальної вагомості набувають конотації, як-от в уривку з «Марних зусиль кохання» В. Шекспіра: «ARMADO. Who was Samson's love, my dear Moth? MOTH. A woman, master. ARMADO. Of what complexion? (...) MOTH. Of the *sea-water green*, sir. (...) ARMADO. *Green*, indeed, *is the colour of lovers*, but to have a love of that colour, methinks Samson had small reason for it. He surely affected her for her wit» [22, 217]. У семантичній структурі кольоропозначення «sea-water green» переплітаються декілька смислів: поруч із засвідченим у тексті символізмом зеленого як кольору кохання, можлива також і алюзія до біблійного мотиву про зраду Самсонової дружини, адже в часи Шекспіра відтінок зеленого «sea-green» символізував непостійність [20, 26, 34]. Буквальний переклад спотворює смисл та іронічне забарвлення оригіналу: «АРМАДО. А кого ж кохав Самсон, мій любий Метелику? МЕТЕЛИК. Жінку, хазяїне. АРМАДО. Якого ж кольору було в неї обличчя? (...) МЕТЕЛИК. *Зеленкуватого, як морська вода, сеньйоре*.(...) АРМАДО. *Зелений* – це справді *колір закоханих*. Але Самсонові не варто було вибирати лише за колір. Певно, його вразив її розум» [13, т. 2, 205]. У перекладі актуалізовано лише колірне значення, тому іронічний ефект викликано радше неординарністю такого епітета до зовнішності жінки.

Перекладачі часто досягають адекватного відтворення символіки кольороназв за допомогою лексико-семантичних трансформацій. Наприклад, головний герой «Залізної п'яти» Дж. Лондона у своїй полеміці використовує метафоричні звороти «scarlet stain», «scarlet shame», маючи на увазі незмивну провину, кривавий злочин проти людей: «Your boasted civilization is based upon blood, soaked in blood and neither you nor I nor any of us can escape the *scarlet stain*» [21, 354] – «Ваша хвалена цивілізація стоїть на крові, вся просякла кров'ю, ні ви, ні я, ніхто з нас не може уникнути її *ганебного кривавого тавра*» [6, т. 4, 252]; «You, who have destroyed the government of people, and who shamelessly flaunt your *scarlet shame* in public places, call me anarchist» [21, 354] – «Ви знищили владу народу й зухвало, прилюдно хизуетесь своїм *кривавим злочином*, і ви називаєте мене анархістом» [6, 252]. Колірна лексема в першотворі має алюзію до символічного використання червоного кольору в Біблії як кольору гріха («scarlet» – «rhet., of a sin scarlet) flagrantly wicked» [27, 892]; див. у Біблії Ісаї 1:18; Одкровення 17:4). Цей компонент значення актуалізується також завдяки дистрибуції з лексемами «blood, shame, shamelessly». В. Троцин здійснив переклад за допомогою лексеми «кривавий», що хоча й не має відповідного символічного значення, адекватно відтворює конотативні якості оригіналу.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, функція колірної лексеми в художньому тексті визначає особливості її відтворення в перекладі. Для лексем у смисловій, описовій, естетичній функціях характерна значущість денотативних сем, тому їх найчастіше перекладають повним колірним еквівалентом. Слово в декоративній функції нерідко вимагає смислового відповідника з подібними конотаціями, а при перекладі кольороназв у експресивній та символічній функціях спостерігається вживання колірних еквівалентів чи максимально наближених відповідників на конотативному рівні.

Це дослідження є перспективним і передбачає розгляд інших аспектів аналізу колірних лексем, зокрема фразеологізмів на позначення кольору, які також мають особливу стильову активність і певні особливості їх відтворення в перекладах українською мовою.

Список використаної літератури

1. Багрянний І. Тигролови. У 2 ч. Ч. 1 / Іван Багрянний. – Детройт : Прометей, 1986. – 182 с.
2. Балла М. І. Англо-український словник. У 2 т. Т. 1 / М. І. Балла. – К. : Освіта, 1996. – 583 с.
3. Гончар О. Твори. В 7 т. Т. 7 / Олесь Гончар. – К. : [б. в.], 1988. – 345 с.
4. Коцюбинський М. М. Твори. В 7 т. Т. 2 / М. М. Коцюбинський. – К. : Дніпро, 1974. – 198 с.
5. Критенко А. П. Колір і барви в поезії Тараса Шевченка / А. П. Критенко // Мовознавство. – 1987. – № 4. – С. 63–74.
6. Лондон Дж. Твори. В 12 т. Т. 4 / Дж. Лондон. – К. : Дніпро, 1990. – 284 с.
7. Словник української мови. В 11 т. Т. 9 / редкол. : І. К. Білодід (голова) та ін. – К. : Наук. думка, 1970–1980. – 258 с.

8. Теккерей В. М. Ярмарок суєти : роман. Кн. 1–2 / В. М. Теккерей ; пер. з англ. О. Сенюк. – К. : Дніпро, 1979. – 371 с.
9. Фітцджеральд Ф. С. Великий Гетсбі. Ніч лагідна : романи / Ф. С. Фітцджеральд ; пер. з англ. М. Пінчевський. – К. : [б. в.], 1982. – 138 с.
10. Франко І. Я. Зібрання творів. У 50 т. Т. 16 / І. Я. Франко. – К. : [б. в.], 1976–1980. – 193 с.
11. Хакслі О. Жовтий Кром / О. Хакслі ; пер. з англ. В. Вишневий // Всесвіт. – 1978. – № 1. – С. 70–177.
12. Шевченко Т. Повне зібрання творів. У 12 т. Т. 1–2 / Т. Шевченко. – К. : [б. в.], 1989. – 1232 с.
13. Шекспір В. Твори. В 6 т. Т. 2 / В. Шекспір. – К. : [б. в.], 1984–1986. – 373 с.
14. Штенгелов Е. Цвет в художественной литературе / Е. Штенгелов // Наука и жизнь. – 1980. – № 8. – С. 24–26.
15. Bahriany I. The hunters and the hunted / I. Bahriany ; transl. by G. Luckyj. – Toronto, 1974. – 78 p.
16. Fitzgerald F. S. The great Gatsby / Fitzgerald F. S. – New York, 1992. – 193 p.
17. Franko I. Zakhar Berkut / I. Franko ; transl. by M. Skrypnyk. – K., 1987. – 115 p.
18. Honchar O. The cathedral / O. Honchar ; transl. by Yu. Tkach and L. Rudnytsky. – Washington ; Toronto, 1989. – 269 p.
19. Huxley A. Crome Yellow / Huxley A. – London, 1937. – 252 p.
20. Linthicum M. C. Costume in the drama of Shakespeare and his contemporaries. – Oxford, 1996. – 58 p.
21. London J. Novels and social writings / London J. – New York, 1982. – 392 p.
22. Shakespeare W. The complete works / Shakespeare W. – Ware, 1996. – 1263 p.
23. Shevchenko T. The Kobzar / T. Shevchenko ; transl. by C. H. Andrusyshen and W. Kirkconnell. – Toronto, 1964. – 525 p.
24. Shevchenko T. Selected works : Poetry and prose / T. Shevchenko ; ed. by J. Weir. – Moscow, 1984. – 253 p.
25. Shevchenko T. Selected poems / T. Shevchenko ; transl. by C. A. Manning. – Jersey City ; New Jersey, 1995. – 138 p.
26. Thackeray W. M. Vanity Fair / Thackeray W. M. – Ware, 1994. – 82 p.
27. The new lexicon Webster's encyclopedic dictionary of the English language. Canadian edition. – New York, 1988. – 1228 p.
28. Their Land. An anthology of Ukrainian short stories. – Jersey City ; New York, 1964. – 382 p.
29. Wilde O. Selections : in 2 vols / Wilde O. – Moscow, 1989. – 238 p.

Статтю подано до редколегії
20.03.2012 р.

УДК 811'27:825'15

Л. С. Яровенко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;
М. Д. Кириллова – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Особенности перевода адвербиальных глаголов движения

Робота виконана на кафедрі теорії і практики перекладу ОНУ ім. І. І. Мечникова

Проанализированы парадигматические и синтагматические характеристики адвербиальных глаголов движения. Обнаружены различия при переводе глаголов с эксплицитной и имплицитной семой движения. Перевод на уровне вариантных соответствий доминирует при передаче глаголов с эксплицитной семой; перевод на уровне контекстуальных замен характерен для глаголов с имплицитной семой.

Ключевые слова: эксплицитная/имплицитная сема, вариантное соответствие, контекстуальная замена.

Яровенко Л. С., Кириллова М. Д. Особливості перекладу адвербіальних дієслів руху. Проаналізовано парадигматичні та синтагматичні характеристики адвербіальних дієслів руху. Встановлено розходження при перекладі дієслів з експліцитною й імпліцитною семою руху. Переклад на рівні варіантних відповідників домінує при передачі дієслів з експліцитною семою; переклад на рівні контекстуальних заміни притаманний дієсловам з імпліцитною семою.

Ключові слова: експліцитна/імпліцитна сема, варіантний відповідник, контекстуальна заміна.

© Яровенко Л. С., Кириллова М. Д., 2012